

ПРОЦЕДУРА ЗА РЕГИСТРАЦИЯ И ИЗДАВАНЕ НА СПЕЦИАЛНО РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПОЛЕТИ НА ЛЕТАТЕЛНИ АПАРАТИ БЕЗ СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СЕРТИФИКАТ ЗА ТИП

Издадена от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията

Раздел I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази процедура се определя редът за регистрация и за издаване на специално разрешение за извършване на полети на летателни апарати, за които не е доказано съответствие с типов сертификат за летателна годност, но е доказана възможност за изпълнение на безопасен полет, което включва:

1. вписване на летателни апарати без съответствие със сертификат за тип (ЛАБС) в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България;

2. издаване на техническо заключение за допускане до летателни изпитания на ЛАБС, чрез оценка на риска и безопасността;

3. провеждане на летателни изпитания на ЛАБС;

4. издаване на специално разрешение за полети с определяне на съответните експлоатационни ограничения, утвърждаване на Инструкция за техническо обслужване на ЛАБС и на Инструкция за провеждане на полети с ЛАБС;

5. допускане на лицензирани пилоти до изпълнение на полети с ЛАБС.

(2) Тази процедура се прилага за видове ЛАБС съгласно приложение 1, т. 1, букви „б“ и „в“ на Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 година относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз и за изменение на регламенти (ЕО) № 2111/2005, (ЕО) № 1008/2008, (ЕС) № 996/2010, (ЕС) № 376/2014 и на директиви 2014/30/ЕС и 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 552/2004 и (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвета (Регламент (ЕС) 2018/1139).

(3) Летателни апарати без съответствие със сертификат за тип по приложение 1, т. 1, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2018/1139 са следните видове:

1. снети от производство серийно произвеждани въздухоплавателни средства (ВС), включително такива, за които е бил издаден типов сертификат;

2. изведени от експлоатация по различни причини: авария, изтекъл ресурс по календарен срок и др., но които на любителски начала, за собствени нужди и без търговска цел, са доведени до състояние да извършват безопасни полети;

3. летателни апарати без съответствие със сертификат за тип в единични екземпляри, представляващи историческа ценност;

4. прототипи и предсерийни ВС, изпитвани с цел доказване на съответствие с националните норми за летателна годност по Наредба № 8 от 14.01.1999 г. за определяне на летателната годност на гражданските въздухоплавателни средства в Република България (обн., ДВ, бр. 9 от 1999 г.) и Наредба № Н-1 от 9.01.2014 г. за

регистрация, първоначално определяне, поддържане на летателната годност, експлоатация на свръхлеки въздухоплавателни средства, обучение и издаване на свидетелства за правоспособност на пилотите и контрола върху тях (обн., ДВ, бр. 7 от 2014 г.);

5. летателни апарати със специални характеристики, позволяващи използването им за спортни/състезателни цели, въздушни демонстрации и/или поставяне на рекорди.

(4) В зависимост от предназначението им, принципите на създаване, построяване или ремонт, максимална излетна маса, както и модифициране, а също така и от доказателствата за собственост, техните конструкторски решения и реализации, видовете ЛАБС се категоризират, както следва:

1. по ал. 3, т. 1 са категория ЛАБС - Е (експериментални) с максимална излетна маса (МТОМ) - до 1000 kg;

2. по ал. 3, т. 2 са категория ЛАБС - А (любителски) с МТОМ - до 1000 kg;

3. по ал. 3, т. 3 са категория ЛАБС - Н (исторически) с МТОМ - до 1000 kg;

4. по ал. 3, т. 4 са категория ЛАБС - С (сертификация) с МТОМ - до 1000 kg;

5. по ал. 3, т. 5 са категория ЛАБС - S (спорт, демонстрации, рекорди) с МТОМ - до 1000 kg;

6. по буква „в“ от приложение 1, т. 1 на Регламент (ЕС) 2018/1139 са категория ЛАБС - F (ЛАБС от фабрично произведени комплекти за сглобяване (КИТ) с МТОМ - до 2730 kg.

Чл. 2. (1) Летателни апарати, класифицирани като ЛАБС, се допускат до полети след преглед, регистрация с определяне на категория и издаване на специално разрешение за полети на ЛАБС.

(2) Действията по ал. 1 се извършват от Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (ГД „ГВА“) чрез назначена експертна техническа комисия (ЕТК), която изпълнява технически функции, свързани с издаването на специалното разрешение за полети на ЛАБС и въз основа на подадено заявление от физическото или юридическото лице – собственик на ЛАБС (Приложение № 1).

(3) Експертната техническа комисия се назначава със заповед на главния директор на ГД „ГВА“. За членове на комисията се определят инспектори от ГД „ГВА“, като при необходимост могат да бъдат привлечени външни експерти и пилоти-изпитатели. Външните експерти трябва да притежават квалификация и опит, еквивалентни на изискванията за заемане на инспекторска длъжност по чл. 20а, ал. 3 от Устройствения правилник на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация, а пилотите-изпитатели да отговарят на изискванията по чл. 9, ал. 3, т. 8, букви „а“-„в“.

Раздел II

ПРОЕКТИРАНЕ, КОНСТРУИРАНЕ, ПОСТРОЯВАНЕ, РЕМОНТ И МОДИФИЦИРАНЕ НА ЛАБС

Чл. 3. (1) В процеса на изпълнение на дейности по проектиране, конструиране, построяване, ремонт и модифициране на ЛАБС, лицето, което ги извършва, трябва да използва само изпитани конструктивни решения и технологии, както и материали без дефекти, така че да се осигури:

1. изправността на ЛАБС в целия диапазон от натоварвания при изпълнение на полети, при движение по земята/водата и при съхранение;

2. функционирането на ЛАБС при всякакви инцидентни превишавания на работните натоварвания, за които съществува висока вероятност да се случат;

3. откриването на повреди или признаци за намалена товароносимост, преди настъпването на разрушение при прилагане на значителни натоварвания или въздействия от околната среда.

(2) При проектирането, конструирането, построяването, ремонта, модифицирането, използването, съхранението, както и при извеждането от употреба на ЛАБС, не могат да се използват технологии и материали, създаващи непосредствена опасност за живота и здравето на човека и околната среда.

(3) Конвенционални конструктивни и системни решения, технологии и материали със сертификати за качество, използвани на други серийно произведени ВС, се приемат за изпитани.

(4) Когато за проектирането, конструирането, построяването, ремонта, модифицирането, използването и съхранението на ЛАБС са използвани неконвенционални/несертифицирани технологии, материали, системни и конструктивни решения, собственикът на ЛАБС представя доказателства за задоволителни резултати от натурни изпитания, съответстващи на режима и големината на натоварване в целия работен диапазон на конкретните материали, възли и компоненти.

(5) Проектните и техническите характеристики на новопостроени и модифицирани ЛАБС трябва да осигуряват устойчивост, управляемост, липса на самовъзбуждащи се колебания, резки и невъзвратими тенденции към загуба на управляемост, запас от енергия и средства за преобразуване на енергията, достатъчни за изпълнение на безопасни полети от лицензирани пилоти с навици и умения, съответстващи на изискванията за съответния клас ВС и не трябва да поставят специални допълнителни изисквания към летищата и летателните площадки.

Раздел III

РЕГИСТРАЦИЯ И ВПИСВАНЕ НА ЛАБС И ИЗДАВАНЕ НА УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА РЕГИСТРАЦИЯ

Чл. 4. (1) Преди издаване на удостоверение за регистрация на ЛАБС следва да бъдат определени регистрационните знаци на ЛАБС, както следва:

1. за ЛАБС с маса под 495 kg – съгласно Наредба Н-1 от 9.01.2014 г. за регистрация, първоначално определяне, поддържане на летателната безопасност, експлоатация на свръхлеки летателни апарати, обучение и издаване на свидетелства за правоспособност на пилотите и контрола върху тях;

2. за ЛАБС с маса над 495 kg до 2730 kg - съгласно Наредба № 7 от 14.01.1999 г. за регистрация на гражданските въздухоплавателни средства в Република България (обн., ДВ, бр. 9 от 1999 г.).

(2) Всеки ЛАБС, преди издаване на удостоверение за регистрация, трябва да има идентификационна плоча с националните и регистрационните знаци, направена от огнеупорен материал или от друг материал с еквивалентни физически свойства. Тя трябва да е закрепена на видно място по тялото на самолета (фюзелажа) на ЛАБС.

Чл. 5. (1) Главният директор на ГД „ГВА“ вписва ЛАБС в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България по заявление на собственика за регистрация и за определяне категорията на ЛАБС (приложение № 1).

(2) Към заявлението се прилага анкетна карта (приложение № 2) и следните документи – в оригинал или в копия, заверени от собственика на ЛАБС:

1. документи, доказващи пресмятанията или основанията за приемане на аеродинамичната компоновка и конструктивна схема:

а)чертежи в проекция 2D и 3D (схема) за общия вид на ЛАБС в мащаб;

б) компоновъчен чертеж в проекция 2D и 3D на ЛАБС в мащаб;
в) снимков материал от различни ракурси, от етапите на построяването на ЛАБС; снимков материал на скрити силови елементи, възли и агрегати при построяването на ЛАБС;

г) изчисления и експериментални доказателства за якостта на конструкцията;

2. документи, доказващи качествата на използваните материали и технологии при производството:

а) документи, доказващи произхода и качеството на материалите, използвани за построяването (фактури, паспорти, сертификати, протоколи от изпитания и др.);

б) документи или кратки описания на прилаганите технологии при изработването на основни възли и елементи;

в) протоколи от проведени якостни изпитания с натоварвания, доказващи предлаганите експлоатационни натоварвания;

г) сертификати, паспорти и други документи, доказващи годността на оборудване, двигатели, витла, редуктори и други използвани за серийно вграждане елементи и агрегати;

д) сертификати на използвани фабрично произведени комплекти за сглобяване (КИТ) и сертифицирани за авиационно производство материали;

е) строителен дневник (бележки, записки и др.) за произвежданите работи и доработки;

ж) протоколи и доказателства за тестови изпитания и тариране на апаратура.

Чл. 6. (1) В срок до 30 дни от подаване на заявлението по чл. 5, ал. 1, ЕТК извършва експертиза на представената техническа документация и преглед на ЛАБС, като оценява аеродинамичните и якостните характеристики на ЛАБС, качеството на изработка на конструкцията, техническото му състояние и съответствието с представената документация по чл. 5, ал. 2, след което подготвя писмено предложение за определяне категория на ЛАБС.

(2) Предложението по ал. 1 се изпраща от главния директор на ГД „ГВА“ до заявителя. В срок от 10 дни от получаването му, заявителят потвърждава предложената от ГД „ГВА“ категория или отказва същата. В случай, че откаже или не отговори на предложението в посочения срок, процедурата се прекратява със заповед на главния директор на ГД „ГВА“, която може да бъде обжалвана по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) След получаване на потвърждението по ал. 2 от заявителя, главният директор на ГД „ГВА“ вписва ЛАБС в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България и издава удостоверение за регистрация, в което се посочва категорията му.

(4) В регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България се вписват следните данни:

1. номерът на удостоверението за регистрация на ЛАБС;

2. националните и регистрационните знаци на ЛАБС;

3. производителят, наименованието и категорията на ЛАБС;

4. името на собственика;

5. ЕГН или ЛНЧ за физическо лице – собственик, съответно ЕИК или БУЛСТАТ за юридическо лице – собственик;

6. адресът на собственика на ЛАБС;

7. датата на вписване в регистъра.

(5) Отписването на ЛАБС от регистъра се извършва при наличие на едно от следните обстоятелства:

1. собствеността на ЛАБС бъде прехвърлена на чуждестранно физическо или юридическо лице;

2. въздухоплавателното средство бъде бракувано поради катастрофа, авария, безследно изчезване, природно бедствие;

(6) Отписването се извършва след подаване на заявление от досегашния собственик, към което прилага удостоверението за регистрация и представя доказателства за заличаване на националните и регистрационните знаци на ЛАБС върху ЛАБС и за премахването на идентификационната плоча.

(7) Главният директор на ГД „ГВА“ или оправомощено от него длъжностно лице унищожават удостоверението за регистрация, и вписват в регистъра датата и основанието за отписване, след което главният директор на ГД „ГВА“ издава удостоверение за отписване.

Раздел IV

РЕД ЗА ИЗДАВАНЕ НА СПЕЦИАЛНО РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ПОЛЕТИ НА ЛАБС

Чл. 7. Специално разрешение за полети на ЛАБС се издава от главния директор на ГД „ГВА“ след издаване на:

1. удостоверение за регистрация на ЛАБС;
2. техническо заключение за допускане до летателни изпитания за безопасност на ЛАБС;
3. разрешение за допускане до полети за летателни изпитания;
4. положително становище от пилота-изпитател за проведените полетни изпитания;
5. окончателно техническо заключение с положителна оценка, издадено от ЕКТ.

Чл. 8. (1) За издаване на специално разрешение за полети на ЛАБС физическото или юридическото лице - собственик на ЛАБС, подава заявление (Приложение № 3) до главния директор на ГД „ГВА“.

(2) Заявлението по ал. 1 се подава в срок до 60 дни след регистриране на ЛАБС в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България.

(3) Към заявлението се прилагат:

1. писмено потвърждение за готовност за летателни изпитания;
2. временна инструкция за техническо обслужване на ЛАБС;
3. временна инструкция за провеждане на полети с ЛАБС, съдържаща минимален брой елементи и минимален брой летателни часове за извършване на изпитателни полети, необходими за доказване на декларираните летателни характеристики;
4. методически указания за организация и провеждане на полети с ЛАБС;
5. информация за базовото летище или летателна площадка и разрешение за район (зона) за провеждане на изпитателните полети;
6. декларация за проведен курс на запознаване и допускане до полети на пилот-изпитател на ЛАБС, в съответствие с категорията на ЛАБС, при съобразяване с нормите и стандартите за летателна експлоатация на сроден клас летателен апарат;
7. програма за летателни изпитания на ЛАБС, разработена в съответствие с категорията на ЛАБС, при съобразяване с нормите и стандартите за летателна експлоатация на сроден клас летателен апарат;

8. документи, удостоверяващи правоспособността и квалификацията на пилота-изпитател, а ако не са издадени от ГД „ГВА“, същите подлежат на проверка от ГД „ГВА“ за одобрение на пилота-изпитател; пилот-изпитателят е необходимо да отговаря на следните изисквания:

а) да притежава отметка по Част FCL. 820 от Регламент (ЕС) № 1178/2011 на Комисията от 3 ноември 2011 година за определяне на техническите изисквания и административни процедури във връзка с екипажите на въздухоплавателни средства в гражданското въздухоплаване в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 311 от 25.11.2011 г.) (Регламент (ЕС) № 1178/2011); или

б) да е доказал достатъчно летателен опит и теоретични знания за провеждане на полети с подобен клас летателни апарати, като следва да бъде утвърден за пилот-изпитател със заповед на главния директор на ГД „ГВА“, с която да му бъдат предоставени права на пилот-изпитател само в рамките на утвърдената програма за летателни изпитания:

аа) да има заверка за правоспособност най-малко PPL, с не по-малко от 500 часа общ нальот, от които 100 часа на подобен клас летателен апарат;

бб) да е налетял най-малко 50 часа на подобен клас самолет през последните 24 месеца;

9. валидни застрахователни сертификати за ЛАБС по отношение на местата за хора на борда на ЛАБС и отговорността на собственика към трети лица.

(4) Всички документи, приложени към заявлението, следва да бъдат представени в оригинал или в копия, заверени от собственика на ЛАБС.

Чл. 9. (1) В срок до 30 дни ЕТК преглежда представените документи по чл. 8 и представя на главния директор на ГД „ГВА“ техническо заключение за допускане до летателни изпитания на ЛАБС, включващо оценка на техническите характеристики за установяване на необходимото ниво на безопасност, която може да бъде:

1) положителна оценка с предложение за издаване на разрешение за допускане до летателни изпитания от главния директор на ГД „ГВА“; или

2) отрицателна оценка с описани констатирани несъответствия и с предложение за предоставяне на срок за отстраняването им; или

3) повторна отрицателна оценка на несъответствията по буква „б“.

(2) В случаите по ал. 1, т. 1 в 15-дневен срок от получаване на техническото заключение, главният директор на ГД „ГВА“ издава разрешение за допускане до летателни изпитания.

(3) В случаите по ал. 1, т. 2 главният директор на ГД „ГВА“ уведомява писмено заявителя, като определя 60-дневен срок за отстраняване на констатираните несъответствия.

(4) В случаите по ал. 1, т. 3 процедурата по издаване на специално разрешение за полети на ЛАБС по съответното заявление се прекратява със заповед на главния директор на ГД „ГВА“. Заповедта подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 10. (1) Организирането на летателни изпитания на ЛАБС се извършва от собственика на ЛАБС, а провеждането им – от пилотът-изпитател, след издаване на разрешение за допускане до летателни изпитания от главния директор на ГД „ГВА“.

(2) Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ определя резервирано въздушно пространство, при отчитане на въздушния и наземния риск, за провеждането на летателните изпитания на ЛАБС.

(3) След провеждането на летателните изпитания на ЛАБС, пилотът-изпитател дава становище.

(4) При успешно завършване на летателните изпитания и въз основа на положително становище от пилота-изпитател, ЕТК изготвя окончателно техническо заключение до главния директор на ГД „ГВА“ с предложение за издаване на специално разрешение за полети на ЛАБС и за утвърждаване на временната инструкция за

техническо обслужване на ЛАБС и временната инструкция за провеждане на полети с ЛАБС като постоянни, както и с предложение за определяне на експлоатационните ограничения на ЛАБС.

(5) При констатирани отклонения от нормите на изпълнение на летателните изпитания и констатирани нарушения, пилотът-изпитател дава отрицателно становище, въз основа на което ЕТК изготвя окончателно техническо заключение до главния директор на ГД „ГВА“ с предложение за прекратяване изпълнението на летателната програма, въз основа на което главният директор на ГД „ГВА“ със заповед прекратява административното производство по издаване на специално разрешение за полети на ЛАБС. Заповедта подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 11. (1) Специалното разрешение за полети на ЛАБС се издава за срок от 1 година, като същото може да бъде подновено след подаване на заявление от собственика (Приложение № 3) не по-късно от 30 (тридесет) дни преди изтичане на валидността му и след извършване на инспекция от ГД „ГВА“.

(2) В издаденото специално разрешение за полети на ЛАБС се посочва, че се отнася за несертифициран летателен апарат и неговата категория по чл. 1, ал. 3.

(3) В специалното разрешение за полети на ЛАБС, в зависимост от предназначението на ЛАБС, се определят експлоатационните ограничения и се посочват утвърдените Инструкция за техническо обслужване и Инструкция за провеждане на полети с ЛАБС.

(4) След натрупване на не по-малко от 50 часа налёт с ЛАБС и според неговите характеристики, по искане на заявителя, подадено до главният директор на ГД „ГВА“, ЕТК прави преглед на документацията и може да премахне някои от първоначално наложените експлоатационни ограничения.

Чл. 12. (1) За всеки ЛАБС, допуснат до изпълнение на полети, се завежда дневник от собственика на ЛАБС.

(2) В дневника се отразяват забележките от техническата експертиза, резултатите от изпитанията, всички откази и дефекти от използването на ЛАБС по предназначение, полетното време, всички ремонти, модификации, периодични прегледи и техническо обслужване, които са извършени на летателния апарат.

(3) В кабината на всеки ЛАБС, с който се изпълняват полети, на видимо място трябва да има монтирана табелка с четлив надпис, разясняващ несертифицирания характер на летателния апарат, неговата категория, предназначение и експлоатационни ограничения.

Чл. 13. (1) Състоянието на възможност за изпълнение на безопасни полети с ЛАБС, подлежи на инспекция всяка година от ГД „ГВА“.

(2) Когато след поискване от ГД „ГВА“, ЛАБС или неговата документация не бъдат представени за контрол или бъде установено, че ЛАБС се използва не по предназначение, в нарушение на ограниченията, както и при неспазване на Инструкцията за техническо обслужване, главният директор на ГД „ГВА“ със заповед отнема специалното разрешение за полети на ЛАБС и налага забрана за извършване на полети с проверения ЛАБС, като собственикът на ЛАБС се уведомява писмено за това. Заповедта подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 14. (1) Преди подмяна на части и елементи от конструкцията и системите, които са от различен тип от използваните, собственикът трябва да получи одобрение от ГД „ГВА“.

(2) Доработки, ремонти и модификации, които не водят до промяна на аеродинамични и силови потоци, както и не променят масата и центровката, извън установените граници, не подлежат на одобрение от ГД „ГВА“.

Раздел V ПРАВИЛА ЗА ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ЛАБС

Чл. 15. (1) Летателните апарати без съответствие със сертификат за тип се използват само с предназначение и цел, съобразно тяхната категория, технически характеристики, като това може да включва полети за лични цели с или без акробатични елементи, полети по програми за сертификация, експериментални полети, проучвателни полети, участия във въздушни демонстрации, спортни състезания и опити за поставяне на рекорди, тренировъчни полети за приучване към типа или поддържане на летателните навици и умения, характерни за управление на типа, както и полети между летищата на престой и въздушното пространство/летищата за ползване по предназначение.

(2) Юридическото или физическото лице - собственик на ЛАБС:

1. носи пълната отговорност за неговото съхранение, поддържане на техническото състояние и за безопасната експлоатация и извършване на полети с ЛАБС;

2. следи за съответствието на летателните и техническите характеристики на ЛАБС с Инструкцията за техническо обслужване и Инструкцията за провеждане на полети с ЛАБС;

3. информира ГД „ГВА“ за всички изменения, които ще извършва на ЛАБС относно констатирани несъответствия между характеристиките и Инструкцията за техническо обслужване и Инструкцията за провеждане на полети с ЛАБС.

Чл. 16. Правилата за използване на допуснат до изпълнение на полети ЛАБС се включват в Инструкцията за техническо обслужване и Инструкцията за провеждане на полети с ЛАБС, които се утвърждават от главния директор на ГД „ГВА“.

Чл. 17. (1) Полети с ЛАБС се извършват в експлоатационни ограничения, в случай, че са определени такива от ГД „ГВА“ и при спазване изискванията на Наредба № 2 от 10.03.1999 г. за правилата на полетите (обн., ДВ, бр. 80 от 2014 г.), Наредба № 22 от 21.07.1999 г. за извършване на полети във въздушното пространство и от/до летищата на Република България (обн., ДВ, бр. 69 от 1999 г.) и Наредба № 11 от 5.05.1999 г. за обслужване на въздушното движение във въздушното пространство на Република България (обн., ДВ, бр. 88 от 2014 г.).

(2) Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ може да въвежда временни и/или постоянни ограничения върху зоните (районите) за полети с ЛАБС в интерес на безопасността на полетите в гражданското въздухоплаване.

Чл. 18. Контролът за спазването на правилата за ползване на ЛАБС се осъществява от инспектори в ГД „ГВА“ съгласно чл. 16б, ал. 3 от Закона за гражданското въздухоплаване.

Чл. 19. (1) Разрешение за управление на ЛАБС (извършване на полет) може да получи всеки правоспособен за съответния клас ВС пилот, при условие, че е обучен на конкретния ЛАБС и е натрупал нальот от най-малко 30 летателни часа.

(2) Разрешение по ал. 1 се дава от определения за пилот-изпитател на ЛАБС или други допуснати до изпълнение на полети с ЛАБС пилоти, които притежават инструкторски права.

(3) Главният директор на Главна дирекция „ГВА“ издава указания с минимални изисквания към летателния опит за полети на даден тип/категория ЛАБС, в съответствие с неговите особености, но не по-малки от изискванията на Част (FCL) от Регламент (ЕС) № 1178/2011 за пилот-любител на тип/клас еднопилотен,

еднодвигателен самолет (вертолет), които се публикуват на официалната интернет страница на ГД „ГВА“.

Чл. 20. Създаването, развитието, изменението и одобрението на курс на запознаване на пилот-изпитател с ЛАБС е задължение на собственика на ЛАБС.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази процедура:

1. „Летателен апарат“ е въздухоплавателно средство, което може да лети, използвайки подемната сила на въздуха за преодоляване на гравитационното привличане към земната повърхност, осигуряващ възможност за изпълнение на управляем полет с хора на борда.

2. „Летателен апарат без съответствие със сертификат за тип в единични екземпляри, представляващи историческа ценност“ е този, който е създаден преди 1 ануари 1955 г. или този, който е с неоспорима историческа стойност, свързана с участие в забележително историческо събитие, важна стъпка в развитието на въздухоплаването или важна роля в историята на въоръжените сили на държава членка.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Процедурата се издава на основание чл. 16а, т. 6 от Закона за гражданското въздухоплаване.

§ 3. С настоящата процедура се отменят Процедури за освидетелстване на любителски построени експериментални въздухоплавателни средства, утвърдени от министъра на транспорта и съобщенията на 16.06.2000 г.

Приложение № 1
към чл. 5, ал. 1

ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА РЕГИСТРАЦИЯ И ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ КАТЕГОРИЯТА НА ЛЕТАТЕЛЕН АПАРАТ БЕЗ СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СЕРТИФИКАТ ЗА ТИП (ЛАБС)

Име и адрес на собственика Name and address of aircraft owner	
ЕГН/ЕИК на собственика Personal number of aircraft owner	
Националност Nationality	
Име и адрес на производителя Name and address of manufacturer	
Място и дата на производство Place and date of manufacture	

Държава производител State of Manufacturer	
Тип на ВС и серия Type and series	
Заводски номер Manufacturer's serial number	
Ново или използвано New or used	
Максимална излетна маса на ВС Maximum take-off mass of aircraft	
Желан регистрационен знак Preferred Registration Marks	

Вид	№	Категория	Максимална излетна маса Kg.	желана категория	
<p>1. Видове ЛАБС специално проектирани или преработени за проучвателни цели, експериментални или научни цели, които е вероятно да бъдат произведени в много ограничен брой, към които се отнасят:</p> <p>1.1. снети от производство серийно произвеждани въздухоплавателни средства (ВС), включително такива, за които е бил издаден типов сертификат;</p> <p>1.2. изведени от експлоатация по различни причини: авария, изтекъл ресурс по календарен срок и др., но които на любителски начала, за собствени нужди и без търговска цел, са доведени до състояние да извършват безопасни полети;</p> <p>1.3. ЛАБС в единични екземпляри и представляват историческа ценност;</p> <p>1.4. прототипи и предсерийни ВС, изпитвани с цел доказване на съответствие с националните норми за летателна годност по Наредба № 8 от 14.01.1999 г. за определяне на летателната годност на гражданските въздухоплавателни средства в Република България (обн., ДВ, бр. 9 от 1999 г.) и Наредба № Н-1 от 9.01.2014 г. За регистрация, първоначално определяне, поддържане на летателната годност, експлоатация на свръхлеки въздухоплавателни средства, обучение и издаване на свидетелства за правоспособност на пилотите и контрола</p>	1	ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ	Е	1000	
	2	ЛЮБИТЕЛСКИ	А	1000	
	3	ИСТОРИЧЕСКИ	Н	1000	
	4	СЕРТИФИКАЦИЯ	С	1000	
	5	СПОРТ, ДЕМОНСТРАЦИЯ, РЕКОРДИ	С	1000	

<p>върху тях (обн., ДВ, бр. 7 от 2014 г.); 1.5. летателни апарати със специални характеристики, позволяващи използването им за спортни/състезателни цели, въздушни демонстрации и/или поставяне на рекорди. 2. ЛАБС от фабрично произведени комплекти за сглобяване (КИТ) и доставени в комплектна форма, при които най-малко 51% от дейностите по построяването, са извършени от любители или от сдружения на любители, за собствени нужди и без търговско предназначение.</p>	6	ФАБРИЧНО ПРОИЗВЕДЕНИ КОМПЛЕКТИ ЗА СГЛОБЯВАНЕ (КИТ)	F	2730	
---	---	--	---	------	--

Декларирам,

че

.....
(три имена на физическото лице/наименованието и седалището на юридическото лице и имената на неговия представител), С
ЕГН/ЛНЧ/ЕИК/БУЛСТАТ (излишното се зачертава) И С
постоянен адрес/седалище или адрес на управление (излишното се зачертава)
.....:

- съм собственик на летателен апарат без съответствие със сертификата за тип (ЛАБС);

- нося пълната отговорност за съхранението, поддържането на техническото състояние и за безопасната експлоатация и извършване на полети с ЛАБС.

Заявявам, че проектираният и построен летателен апарат без съответствие със сертификата за тип (ЛАБС), е с предназначение според принципите на създаване, построяване или ремонт, максимална излетна маса, модифициране, доказателствата за собственост, конструкторски решения и реализация, като отговаря на посочената от мен категория в тази декларация.

В съответствие с декларираната категория и за извършване на регистрация на ЛАБС предоставям изискуемите документи, както следва:

1. Материали, доказващи пресмятанията или основания за приемане на аеродинамичната компоновка и конструкторивна схема:

- Чертежи в проекция 2D и 3D (схема) за общия вид на ЛАБС в мащаб;
- Компоновъчен чертеж в проекция 2D и 3D на ЛАБС в мащаб;
- Снимков материал от различни ракурси, от етапите на построяването на ЛАБС. Снимков материал на скрити силови елементи, възли и агрегати при построяването на ЛАБС;
- Изчисления и експериментални доказателства за якостта на конструкцията;

2. Материали, доказващи качествата на използваните материали и технологии при производството:

- Документи, доказващи произхода и качеството на материалите, използвани за построяването (фактури, паспорти, сертификати, протоколи от изпитания и др.);
- Документи или кратки описания на прилаганите технологии при изработването на основни възли и елементи;
- Протоколи от проведени якостни изпитания с натоварвания, доказващи предлаганите експлоатационни натоварвания;
- Сертификати, паспорти и други документи, доказващи годността на

оборудване, двигатели, витла, редуктори и други използвани за серийно вграждане елементи и агрегати;

- Сертификати на използвани „КИТ“ и сертифицирани за авиационно производство материали;

- Строителен дневник (бележки, записки и др.) за произвежданите работи и доработки;

- Протоколи и доказателства за тестови изпитания и тариране на апаратура.

Дата:

Подпис:

/три имена/

Приложение № 2
към чл. 5, ал. 2

АНКЕТНА КАРТА
ЗА
ЛЕТАТЕЛНИ АПАРАТИ БЕЗ СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СЕРТИФИКАТ ЗА ТИП (ЛАБС)

Тип на ВС:	
Название на ВС	
Автор (ръководител) на разработката	
Адрес, телефон на заявителя:	
Кратки сведения за участниците в разработката и производствената база	

ГЕОМЕТРИЧНИ ДАННИ ЗА ВС

Разпереност на крилото, m:	
Площ на крилото, m ² :	
Средна аеродинамична хорда на крилото (САХ) m	
Стеснение на крилото, -:	
Ъгъл на поставяне на крилото, deg:	
Ъгъл на стреловидност по ¼ дължина на хордата, deg:	
Ъгъл на напречна V-образност, deg:	
Профил на крилото (в основата и в кая на крилото, тип на профила и относителна дебелина в %):	
Площ на елерона m ² :	
Разпереност на елерона m:	
Площ на задкрилките m ²	

Разпереност на задкрилките, m :	
Площ на хоризонталния стабилизатор, m²	
Рамо на хоризонталния стабилизатор (разстоянието от ¼ средната аеродинамична хорда на крилото до ¼ средната аеродинамична хорда на хоризонталния стабилизатор), m	
Ъгъл на поставяне на хоризонталния стабилизатор, deg :	
Площ на кормилото за височина, m²	
Ъгли на отклоняване на кормилото за височина (нагоре, надолу), deg	
Площ на вертикалния стабилизатор, m²	
Рамо на вертикалното оперение, m	
Площ на кормилото за посока, m²	
Ъгли на отклоняване на кормилото за посока, deg	
Дължина на тялото, m	
Ширина, височина на тялото при кабината на пилота, m	
Надлъжна база и следа на колесниците, m	
Диаметър на гумите (основен колесник, носов/опашен колесник, mm	

МАСОВИ ДАННИ

Максимална излетна маса, kg	
Маса празно ВС, kg	
Маса на горивото, kg	
Центровка на празно ВС, % САХ:	
Диапазон на полетните центровки, % САХ	
Маса на полетния товар, kg	

СИЛОВА УСТАНОВКА

Тип и марка на двигателя:	
Особености на силовата установка (наличие на редуктор, доработки по двигателя и др.)	
Излетна мощност Kw	
Честота на въртене на	

двигателя/въздушния винт, s^{-1}	
Диаметър/стъпка на въздушния винт, m	
Теглителна сила на въздушния винт, Kn	

ЛЕТАТЕЛНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Скорост на сваляне (V_{s0}), m/s	
Максимална скорост на хоризонталния полет (V_H), m/s	
Максимално допустима скорост в експлоатация (V_D), m/s	
Крайсерска скорост (V_C), m/s	
Максимална вертикална скорост, m/s	
Диапазон на експлоатационните претоварвания	
Особености на ВС, на които заявителя иска да обърне внимание на техническата комисия	

Приложение № 3
към чл. 8, ал. 1 и чл. 11, ал. 1

ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ИЗДАВАНЕ НА СПЕЦИАЛНО РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ПОЛЕТИ НА ЛЕТАТЕЛЕН АПАРАТ БЕЗ СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СЕРТИФИКАТ ЗА ТИП (ЛАБС)

APPLICATION for issue of a Special Permit to Flights

ГРАЖДАНСКА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНА
АДМИНИСТРАЦИЯ НА Р. БЪЛГАРИЯ
BULGARIAN CAA

☐ издаване на специално разрешение за полети на ЛАБС ☐ продължаване валидност на специално разрешение за полети на ЛАБС <i>(отбелязва се желаната услуга)</i>

ЧАСТ I ЗАЯВИТЕЛ
PART I Applicant

Име и адрес на собственика Name and address of aircraft owner	

ЧАСТ II ОПИСАНИЕ НА ВС
PART II Aircraft Description

Име и адрес на производителя Name and address of manufacturer	
Място и дата на производство Place and date of manufacture	
Държава производител	

State of Manufacturer	
Тип на ЛАБС и серия Type and series	
Производствен номер Manufacturer's serial number	
Ново или използвано New or used	
Определена е категорията на Летателен апарат без съответствие със сертификат за тип (ЛАБС) The category of an aircraft without conformity with a type certificate has been determined	
Категория Category	
Максимална излетна маса на ВС Maximum take-off mass of aircraft	
Брой места /включително на екипажа/ Seating accommodation /including crew/	
Регистрационен знак Registration marks	LZ-

ЧАСТ III ОПИСАНИЕ НА ДВИГАТЕЛЯ/ИТЕ
PART I II Engine(s) Description

Име и адрес на производителя Name and address of manufacturer	
Място и дата на производство Place and date of manufacture	
Държава производител State of Manufacturer	
Тип на двигателя/ите Type of Engine(s)	
Брой двигатели Number of engines fitted	
Заводски номер/а Manufacturer's serial number	
Нов/и или използван/и New or used	
Максимална мощност/тяга Power/Thrust rating	

ЧАСТ IV ОПИСАНИЕ НА ВИТЛОТО/АТА
PART IV Propeller(s) Description

Име и адрес на производителя Name and address of manufacturer	
Място и дата на производство Place and date of manufacture	
Държава производител	

State of Manufacturer	
Тип на витлото/ата Type of Propeller(s)	
Заводски номер/а Manufacturer's serial number	
Нов/и или използван/и New or used	

ЧАСТ V ВИД ЛАБС
PART V Types of aircraft

(попълва се само при подаване на заявление за издаване на специално разрешение за полети на ЛАБС)

<p>Посочва се видът ЛАБС съгласно чл. 1, ал. 3 от ПРОЦЕДУРА ЗА СЕРТИФИЦИРАНЕ И ДОПУСКАНЕ ДО ПОЛЕТИ НА ЛЕТАТЕЛНИ АПАРАТИ БЕЗ СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СЕРТИФИКАТ ЗА ТИП</p>	
<p>1. Видове ЛАБС специално проектирани или преработени за проучвателни цели, експериментални или научни цели, които е вероятно да бъдат произведени в много ограничен брой, към които се отнасят:</p>	<p>2. ЛАБС от фабрично произведени комплекти за сглобяване (КИТ) и доставени в комплектна форма, при които най-малко 51% от дейностите по построяването, са извършени от любители или от сдружения на любители, за собствени нужди и без търговско предназначение.</p>

ЧАСТ VI СЪПЪТСТВАЩА ДОКУМЕНТАЦИЯ
PART VI Supporting documentation

<p>Посочете с X, представени следните документи: Indicate by a X the documents will be available:</p>	Приложени Attached	Не се отнася Not applicable
<p>1. Писмено потвърждение за готовност за летателни изпитания. <i>An application containing a certificate of readiness for flight tests</i></p>		
<p>2. Временна инструкция за изпълнение на полети с ЛАБС, съдържаща минимума за елементите и броя на изпитателните полети, необходими за доказателство на декларираните летателни характеристики. <i>Interim aircraft flight instruction containing minimums for the elements and number of test flights required to demonstrate declared flight performance</i></p>		
<p>3. Временна инструкция за техническо обслужване <i>Temporary Maintenance planning data</i></p>		
<p>4. Методически указания за организация и провеждане на полети с ЛАБС <i>Methodical instructions for organization and conducting flights with aircraft</i></p>		

<p>5. Информация за базовото летище или летателна площадка и разрешение за район (зона) за провеждане на изпитателните полети <i>information on the base aerodrome (airfield) and permit for area (zone) for conducting test flights</i></p>		
<p>6. Декларация за проведен курс на запознаване и допускане до полети на пилот- изпитател на ЛАБС, в съответствие с категорията на ЛАБС, при съобразяване с нормите и стандартите за летателна експлоатация на сроден клас летателен апарат. <i>Declaration for conducted course of acquaintance and admission to flights of a test pilot of LABS, in accordance with the category of LABS, compliance with the norms and standards for aircraft operation of a related class of aircraft.</i></p>		
<p>7. Програма за летателни изпитания на ЛАБС, разработена в съответствие с категорията на ЛАБС, при съобразяване с нормите и стандартите за летателна експлоатация на сроден клас летателен апарат <i>Aircraft flight test program, developed in accordance with the aircraft category, compliance with the norms and standards for flight operation of a related class of aircraft</i></p>		
<p>8. Документи, доказващи правоспособността и квалификацията на пилота-изпитател, ако не са издадени от ГД ГВА, като в този случай същите подлежат на проверка от ГД ГВА за одобрение на пилота-изпитател и следва да отговаря на изисквания на чл. 9, ал. 2 т. 8, букви „а“, „б“ и „в“ <i>Documents proving the qualification and qualification of the test pilot, if not issued by the CAA DG, in which case they are subject to verification by the CAA DG for approval of the test pilot and should meet the requirements of Art. 9, para. 2 item 8, letters "a", "b" and "c"</i></p>		

ЧАСТ VII ИНСПЕКЦИЯ
PART VII Inspection

Име и адрес на собственика
Name and address of owner

ЛАБС и съпътстващата документация ще бъдат на разположение за инспекция на:
The aircraft and supporting documentation will be presented for inspection at:

<p>Летище: Airport:</p>		<p>От дата: From date:</p>	
-----------------------------	--	--------------------------------	--

ЧАСТ VIII ДЕКЛАРАЦИЯ

PART VIII Declaration

С настоящото заявявам, че всички данни попълнени в настоящото заявление, както и приложенията са верни.

I hereby declare that the particulars entered on this Application and the Appendixes are accurate in every respect.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Appendixes:

3. Както са посочени в част VI
As described in part VI.

Дата:
Date:

Подпис на заявителя:
Signature of Applicant:

X B - A B

Христо Алексиев
Министър на транспорта,
информационните технологии и съобщенията

